

Uwe Martin Schmidt:

A reformáció

(előadás)

„Nem halok meg, hanem élek és hirdetem az Úr tetteit!”
(Zsolt 118,17)

Jézus gyülekezetének az a feladata, hogy megértse a reformáció ügyét és lényegét, hogy „ecclesia semper reformanda” (az egyház állandóan reformálódjon). Ha a mai egyházi helyzet ugyanolyan elrettentő képet nyújt, mint a reformáció idejében, a lényeges dolgokra kellene emlékeznünk, ami például Luthernél lesz érthetővé: „én semmit sem tettem, Isten Igéje cselekedett minden”. A bibliai reformációnál sohasem a „létező (fennálló) helyzetek megváltoztatásáról” van szó, ez soha nem akció és program, hanem az Örökkévalónak a belépése (az önhatalmú igéje által) egyes emberek életébe. Hogyha az ember, ahogy ez Luthernél is bizonyítható, Isten követelményeinek és igazságainak feltétel nélkül aláveti magát, és a Tőle kapott kegyelmi ajándékot továbbadja, miközben az ígét hagyja hatni, elkezdődik az örök élet áttörése Krisztusban a világunkba és az életünkbe.

Itt az egyes keresztyén ki van hívva, hogy Isten igéjének és magának Krisztusnak átadja azt a teret, amely csak úgy jön létre, hogyha készek vagyunk arra, hogy Őt engedjük cselekedni a saját életünk feladásában. A 95 tételből szeretnénk néhányat közelebbről megnézni.

1. Amikor a mi Urunk és mesterünk Jézus Krisztus így szólt: „tartsatok bűnbánatot” stb. azt akarja, hogy hívő népének az egész élete ezen a földön legyen egy (állandó) bűnbánat.
2. És ha a bűnbánat jelentőségét nem értjük meg a bűnbánat szentségéből, azaz a gyónással és az elégtétellel, úgy a pap az ő szolgálata által gyakorolja ezt.
3. Ámde ha az ember a belső bűnbánatot nem akarja megérteni; igen a belső bűnbánat önmagában nem érvényes és nem

bűnbánat, ahol külsőleg nem lesz a test teljesen megöldökölve.

4. Azért a megbánás és a gyötrelem az igazi bűnbánat; amíg valaki nem jut el odáig, hogy saját magának sem tetszik, azaz addig, amíg be nem lépett ebből a világból az örök életbe.

Már az első négy tételből megértjük, hogy Luther nem állított fel reformprogramot. Ő arra törekedett, hogy az egyes embernek belső, személyes kapcsolata legyen az Úrral. Ezeknek a tételeknek a lényege nem egy új gyülekezet kapcsolatait létrehozni sokak számára, hanem az egyes ember Istennel való új kapcsolata.

A bűnbánat megértésénél a döntő dolog a Biblia, amely elvezethet a megtérésre. A bűnbánat nem az ember cselekedete, aki ezt meg tudná tenni, hanem Isten cselekedete az emberen, aki ezt az ige által megtapasztalja. Ez ajándék és nem cselekedet.

A bűnbánat nem egy egyszeri és nem is egy belső történés, hanem „a test megöldöklésében” lesz érthető. Az Istentől kapott bűnbánatnak a külső következménye mindig az én (emberi – túlságosan emberi) életemnek a megsemmisülése, a kegyességemnek, a cselekedeteimnek, az én még olyan jól elgondolt célkitűzéseimnek, a bűnbánatomnak is a leleplezése.

Hogyha a reformációt és Luther ügyét meg akarjuk érteni, jól tesszük, ha (a Biblia által) személyes találkozásunk lesz Istennel. Krisztus mellett nincs szükség más közbenjáróra. Sem egyház, sem közösség, sem lelkipásztor (pap), a legkiválóbb protestáns teológia és igehirdetés sem tud közbenjárni, amit Krisztus az igéje által a választottaknak ajándékozik.

Luther éppen ebből élt.

A kézi Bibliájában a következő bejegyzés található „Uram, ha a te igéd nem vigasztal, elpusztulok. Ezt nem tudja más könyv, tanítás és semmi: megvigasztalni a bajokban, a nyomorúságban, a halálban és a haldoklásban, az ördögök között és a pokolban. Csak a Biblia tudja ezt elvégezni, hogy Isten igéje tanít minket, és így maga Isten beszél velünk, mint ember a barátjával”.

Már az első tételek megmutatják a reformáció tanításának és életrendjének az irányát:

1. A Bibliának a gyertyatartóban van a helye; Csak ezáltal jön létre az Istennel való találkozás. A bűnbánat nem az ember Istenhez fordulása, hanem a felismert Isten Krisztusban az ige által való lehajlása az emberhez.
2. Ebből egy naponta megváltozott magatartás következik, ahol teret adok Isten igéjének az én önző életemben, és kész vagyok a saját éneket a halálba adni.
3. Luther élete azt tanítja, hogy egy lelki megújulás soha nem indul személyektől vagy programok által, hanem hogy Isten, ható igéje által cselekszik, ha az Ő hívását megtanuljuk megérteni.
4. Az emberek nem tudnak egy reformációt előidézni, de az Isten ezt mindig megadja, ha egyesek (mint Luther és Calvin) az Ő igéjét komolyan veszik.
5. Az 1517-ből származó tételekkel Luther nyilvánvalóvá tette azt, amit senki sem tartott hasznosnak.

Ő Isten igéjét engedte hatni, és továbbadta, amit a saját megtérésében tapasztalt.

Már Luther előtt sem volt hiány a reform eszmék megvalósításáért folyó próbálkozásokban és az erre utaló indítványokban. A különbség abban van, hogy Luther nem terjesztett reform programot és teológiát sem, hanem Isten szavával erre az ígére figyelmeztetett.

Hasonló helyzetben ma sincs hiány a jól gondolt próbálkozásokban, a lelki élet ébredésében. De még a legnevezetesebb teológia, sem eszmék, sem indítványok, sem taktikák, sem imaközösségek, sem evangelizációk nem érik el azt, amit Isten egyedüli hatalmában tart.

A mi feladatunk nem a meglévő helyzetek kritikája és a gyülekezet taktikai építésére vonatkozó javaslatok bemutatása; amire szükségünk van, az a bátorság, hogy az Istent önhatalmúlag cselekedni hagyjuk, és egy új korlátlan bizalom a kereszt üzenetének az erejében.

A gyülekezet forrása és középpontja

62. Az egyház valódi igazi kincse Isten dicsőségének az evangéliuma.
63. Ez a kincs olcsó a leggyűlöltebbek számára, mert azt teszi, hogy az elsőkből lesznek az utolsók.

Ezekben a tételekben megmutatják az igazi keresztyén életnek a idő nélküli forrását és középpontját: a biblikus valódi evangéliumot.

Az egyház megújulása a reformáció középpontja volt? Biztosan nem. Most mi a keresztyén – és gyülekezeti életnek a középpontja? A megszűnése ellen most nem kell harcolni. És mégis kérdés elé állítanak minket ezek a tételek. Mi a középpontunk és a kincsünk? Az elképzelésünk a gyülekezet építéséről és növekedéséről a saját hitéletünk? Kire, vagy mire támaszkodik a hitem? Mindig újból feltehetjük a kérdést, hogy a kegyességünkben valóban a kegyelem evangéliuma, Isten magasztalása van-e a középpontban? A főnről jövő megújulás mindig az elhintett ige megtalálásában van.

Az evangélium felszabadít egy megújult kapcsolatra Istennel a keresztről szóló ige alapján. Itt minden önmagasztalás, öndicsőítés semmivé lesz. Megmarad a magasztalás és a dicsőség ami Istenben van. Soha nem szabad, hogy a másodrangú dolgok legyenek fontosak: a tömeg és a sokaság, a privát kegyesség érzése és a földi siker. Isten csak a Jézus Krisztushoz és az igéjéhez való egyértelmű álláspontot igazolja ha Ő előtt állunk, az életünket és cselekedeteinket megerősíti.

Mindnyájan szeretünk az emberekre, hatalmukra, a véleményükre sandítani, különösen, ha a gyülekezeti orientációról van szó. Luther élete bátorít minket, hogy egyetlen kincsünkknél, az evangéliumnál maradjunk akkor is, ha ez külsőleg hátrányos helyzetbe hoz minket. Ez a kincs (a 63. tétel) most a legmegvetettebb mert itt a siker és a teljesítmény földi mértékei fejre vannak állítva.

Luther bizonyítja (aktuális a mi végső időnk történelmére), hogy minden keresztyénnek, függetlenül az emberek számától és

véleményétől, a saját személyes útján kell haladnia; de aztán tapasztalatot szerez, hogy Isten az ő oldalán van akkor is, „ha a világ tele lenne ördöggel”.

Ezekből a felismerésekből származik Luther új bibliai gyülekezet fogalmának a feltárása. Ott van a gyülekezet, ahol az igaz kincsnek az evangéliuma van, de még sincs a tömegben, vagy a szervezetekben, de ott ahol a láthatatlan gyülekezet (a lelki test) egyes „papokból” tevődik össze.

Az előszóban a „német miséhez” ezt írja: „az igaz magatartáshoz egy evangéliumi (egyházi) rend szükséges; a szertartásnak nem szabad nyilvános helyen, a nép előtt történnie; hanem azok, akik komolyan keresztyének akarnak lenni és az evangéliumot tettel (kézzel) és szájjal vallják, nevüket könyvbe kellene bejegyezni, és egy házban imára gyülekezni, az olvasásra, keresztelezésre és a szent jegyek felvételére és más keresztyén cselekedetek gyakorlására. E rend szerint azokat, akik nem viselkednek keresztyének módjára, meg lehet büntetni, kizárni, vagy kiátkozni, Krisztus rendtartása szerint (Mt 18.)

Röviden: ha olyan emberek és személyek lennének itt, akik komolyan keresztyének akarnak lenni, ez a rend és a mód hamar megvalósulna. De én még nem tudok és nem akarok olyan gyülekezetet, vagy közösséget elrendelni vagy létrehozni. Mert ehhez még nincsenek emberek és személye; így nem is látok sokakat, akik erre törekednének. Ha arra kerülne a sor, hogy ezt meg kell tennem, ...szeretném ezt örömmel tenni, hogy a legjobb legyen és segítsen”.

Békesség, békesség mindenkinek felett

Luther felfedezte, hogy (égetően szükséges) az egyház megújítása, ami csak Istentől ajándékba kapott, egyes ember megtérése által Jézus Krisztussal a középpontban valósulhat meg. Mert ez az út a megújuláshoz – ellentétben a földi kegyes reform próbálkozásokkal – az ellenségtől keményen támadva, tudta, hogy ennek az útnak a követése nem lesz az igaz hívők számára szenvedés és üldözés nélkül.

Tulajdonképpen nem kell Luthert fárasztani, hogy leírja a földi hitkövetésnek bibliai útját. Az Úr kijelentései a tanítványoknak egyértelműen elég. Mert Luther tételei a saját felfogásunkat is megkérdőjelezik, szeretnénk ezeket meghallani:

92. Ennélfogva minden próféta odament, akik Krisztus gyülekezetéhez így szóltak: Békesség, békesség, és nincs békesség (Ez 13,10.16).
93. De jó mindazoknak a prófétáknak, akik Krisztus gyülekezetéhez ezt mondják: „Kereszt, kereszt! És még sincs kereszt.
94. A keresztyéneket inteni kell, hogy Krisztust, az ő fejüket igyekezzenek követni a kereszt által, a halálon és a poklon át.
95. Tehát jobb sok bánat által, mint hamis békességgel a menynek országába bejutni és megvigasztalódni.

Nem aktuális-e a prófétai ige, amely ezt mondja: „a próféták és a papok együtt hazudnak, és vigasztalják népemet nyomorúságában”

Az úgynevezett bibliai gyülekezetekben is hovatovább olyan evangéliumot prédikálnak, amelynek a földi következménye jólétet ígér: „Gyere Jézushoz és a problémáid megoldódnak.” „Gyere a mi gyülekezetünkbe és békességet, harmóniát és pozitív boldogságot találsz.”

Üzd el ezeket a prófétákat, akik az örök gazdagságot el akarják venni és a kegyes önkielégítést a követéssel cserélik fel. Melyik „próféta” engedheti meg magának napjainkban a „Kereszt; Keresztről” beszélni, habár ez nem kereszt, mert a jelen szenvedései hiábavalók az eljövendő dicsőség fényében.

Legyen újból bátorságunk az embereket megbízgatni, hogy bizalmukat éppen erre helyezték, sok nyomorúság által a mennyek országába jutni, és nem egy megromlott, kegyes békesség hamis biztonsága által, amely a mában kelti magát.

”Béke és biztonság” – ezek a Szentírás kijelentései szerint az utolsó idők csalhatatlan vezérszavai. Drámaivá akkor válik a helyzet, ha ez a felfogás s hívő ember kegyes állapotává válik, és

harmónia, szeretet és az elrejtettség igénye nem az ige ígéretéből, hanem a gyülekezet pozitív tapasztalataiból ered.

Összefoglalás

Luther már az ő tételeinek kifüggesztésénél 1517-ben nem állt meg korának a visszaéléseinél, hanem Isten akaratából a hitben tovább haladt. Bűnbánat, mint Isten ajándéka Jézus Krisztusban, az emberhez fordulása; az evangélium, mint a gyülekezet és a hívők egyedüli kincse.